

# Mai puțin e mai bine

Patru propuneri pentru reforma finanțării partidelor și  
campaniilor electorale din perspectiva tinerilor și a  
egalității de gen

Această notă analitică a fost realizată de Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare” și Consiliul Național al Tineretului din Moldova, în cadrul programului ONU „Femeile în Politică”. Programul este implementat de Entitatea Națunilor Unite pentru Egalitate de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women), Programul Națunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), în parteneriat cu Fundația Est-Europeană și Centrul „Parteneriat pentru Dezvoltare”, cu susținerea financiară a Guvernului Suediei. Opiniile exprimate în acest document nu neapărat coincid cu poziția Programului, Organizației Națunilor Unite sau a finanțatorilor.

# CUPRINS

I. INTRODUCERE .....	3
II. ABORDAREA PE VENITURI .....	4
III. SUBVENȚIILE DIN BUGETUL PUBLIC .....	7
IV. ABORDAREA PE CHELTUIELI .....	8
PROPUNERI.....	10
DESPRE CENTRUL “PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE” .....	12
DESPRE CONSILIUL NAȚIONAL AL TINERETULUI DIN MOLDOVA.....	13

## I. INTRODUCERE

**Modul în care sunt finanțate partidele politice și campaniile electorale influențează direct modul în care femeile și tinerii se implică în procesul politic.** Unul din factorii, deseori invocați în explicarea sub-reprezentării femeilor în politică, este discrepanța între femei și bărbați în ceea ce privește independența economică. Este bine știut faptul că pe piața muncii remunerarea medie a bărbaților este mai înaltă. Femeile beneficiază de pensii mai mici. Fenomenul dependenței economice în familie, tradițional, are față feminină. În situația în care costul financiar al vieții politice este în creștere, capacitatea financiară a candidaților devine un element esențial de a accede la funcții de putere. Deoarece tinerii și femeile din politica moldovenească sunt mai puțini "avuți" comparativ cu bărbații din politică, acest lucru constituie o barieră semnificativă în asigurarea reprezentării echitabile a tinerilor și femeilor în procesul decizional.

**În anul 2015, Parlamentul a aprobat modificări semnificative a cadrului de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale.** Acestea, în special, se refereau la cele mai semnificative îngrijorări ale cetățenilor (vezi figura de mai jos) și anume la: (i) introducerea finanțării partidelor politice din fondurile publice, cu scopul de a reduce finanțarea partidelor de la surse exclusiv private, (ii) reducerea plafoanelor pentru donațiile persoanelor juridice și fizice cu scopul de a determina partidele și concurenții electorali să-și extindă bazinul donatorilor, (iii) introducerea mai multor cerințe cu referire la transparența donațiilor și cheltuielilor.

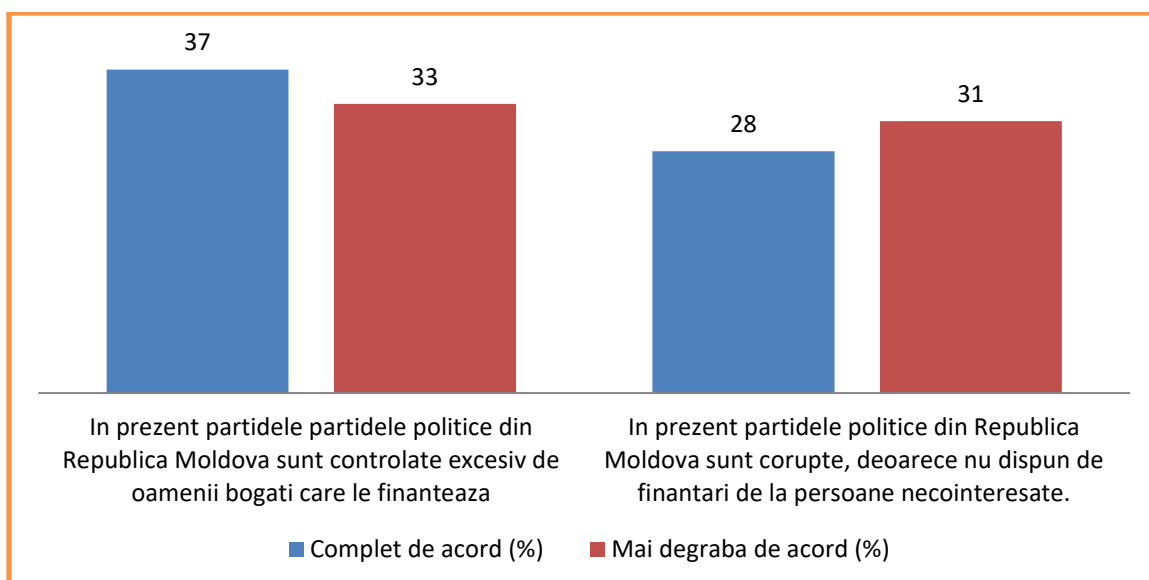


Figura 1: Percepțiile cetățenilor față de modul în care sunt finanțate partidele politice din Moldova, 2015  
Sursa: Barometrul Opiniei Publice/IPP

**Această analiză constată că reforma cadrului de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale nu și-a atins scopul.** Din cele trei obiective majore ale reformei finanțării partidelor politice un oarecare nivel de progres a fost înregistrat la capitolul transparența veniturilor și cheltuielilor partidelor politice. Plafonarea donațiilor nu a redus din costul campaniilor și a partidelor, iar introducerea finanțării partidelor din bugetul de stat nu a redus finanțarea din surse private a partidelor politice.

## II. ABORDAREA PE VENITURI

**Veniturile utilizate de către concurenți în campaniile electorale a crescut exponențial în ultimii 7 ani.** Acestea au crescut chiar dacă luăm în considerație nivelul anual al inflației, care în perioada 2009-2014 a avut o valoare anuală aproape de 10%. Observăm că, doar într-un ciclu electoral, veniturile/costurile declarate ale concurenților electorali au crescut în 2010 de 2,04 ori comparativ cu 2009, iar în 2014 a crescut de 3,56 ori comparativ cu 2010. Veniturile declarate în campania electorală pentru alegerile generale locale au crescut aproximativ de 2,24 ori în 2015, comparativ cu 2011. În anul 2016, veniturile declarate de partidele politice către CEC au constituit 96,3 milioane de lei. Menționăm că doar în primele șase luni ale anului 2017, partidele politice deja au declarat 80,9 milioane de lei.

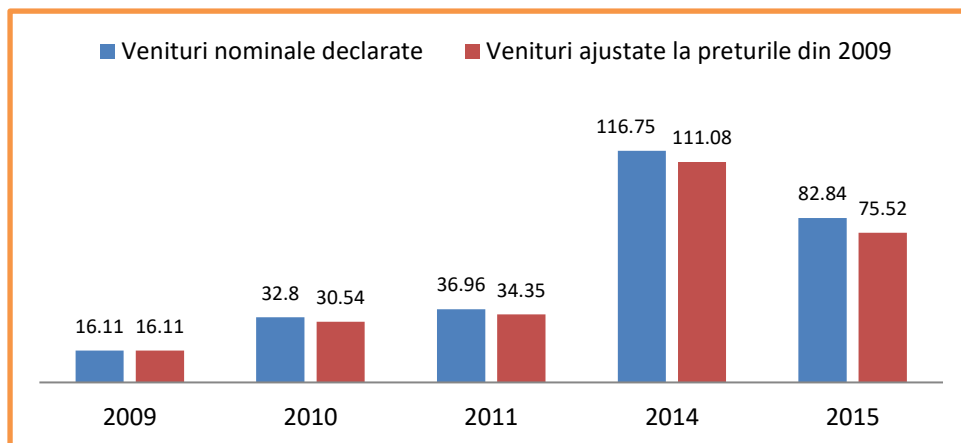


Figura 2: Dinamica veniturilor concurenților electorali, milioane MDL  
Sursa: CEC/Promo-Lex

**Femeile din politica moldovenească au mai puține venituri comparativ cu bărbații.** Analiza datelor din electorala anului 2014 (vezi figurile de mai jos) arată că, deși femeile au constituit 30,5% din numărul total de candidați, acestea dețineau doar 8,1% din venitul declarat pentru anul 2013 al tuturor candidaților. Conform numărului de donații, ponderea acestora este egală cu ponderea femeilor din lista de candidați, ponderea femeilor după volumul contribuțiilor este de 19 %, deși 31% din numărul de donații declarate au fost din partea femeilor. Acest lucru arată că donațiile parvenite din partea femeilor au fost în medie mai mici comparativ cu cele ale bărbaților.

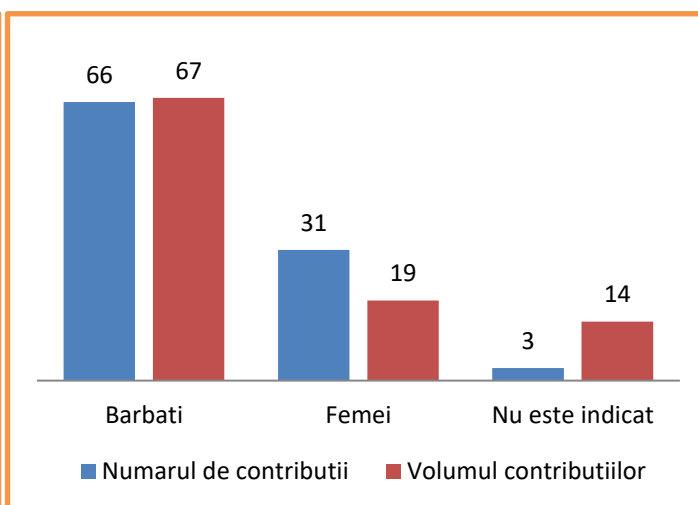
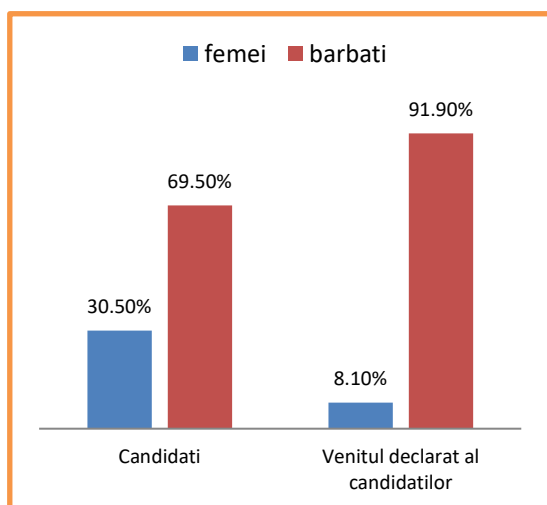


Figura 2: Veniturile declarate de candidați în 2014  
Sursa: Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

Figura 3: Donațiile din electorala 2014 din perspectiva de gen  
Sursa: Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

**Contribuția financiară redusă a femeilor este determinată de profilul profesional a acestora. Spre exemplu, 67% din candidatele alegerilor locale din 2015 au reprezentat sectorul public.** Este o concentrație foarte pronunțată chiar comparativ cu piața muncii, unde în învățământ, sănătate și administrație publică sumar activează doar 28% femei. În cazul bărbaților lipsește această concentrație pe domenii, în special când e vorba de învățământ. Cei mai mulți bărbați candidați, ca și pondere, vin din agricultură (25%), comerț (19%) și abia apoi urmează învățământul (18%). Astfel, sfera învățământului, comerțului și sistemului de sănătate constituie pentru bărbați doar 36%, comparativ cu 75% în cazul femeilor.

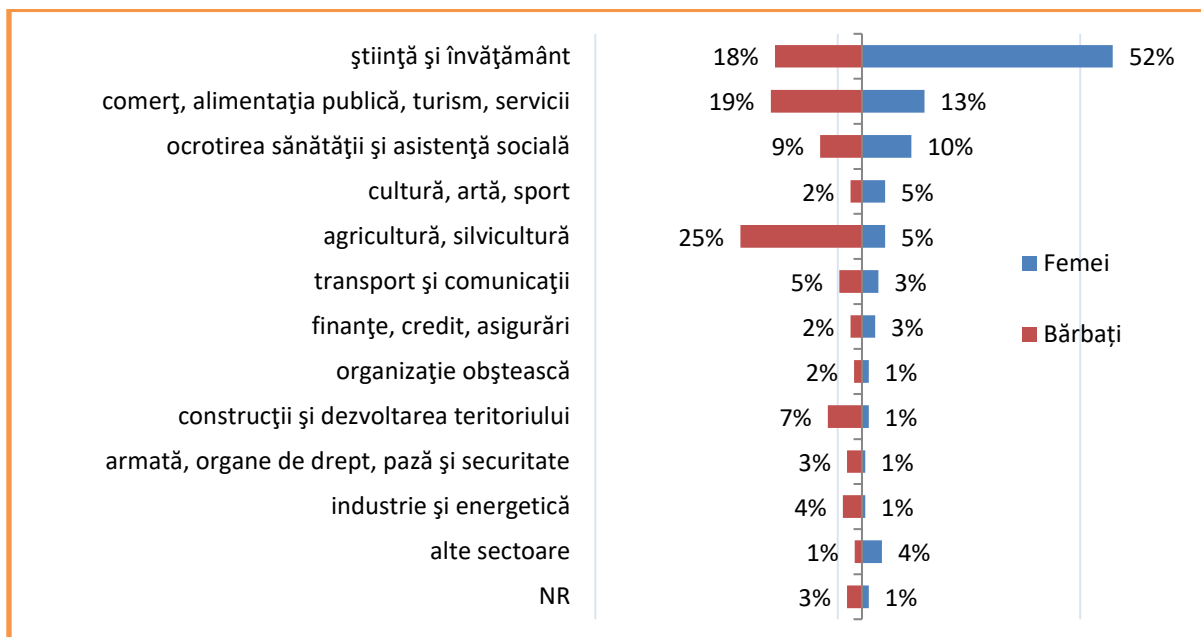


Figura 4: Sectoarele de activitate a candidaților  
Sursa: Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

**Costurile de campanie constituie una dintre cele mai semnificative bariere pentru femeii din perioada electorală.** Un studiu<sup>1</sup> la care au participat candidații în alegerile locale generale din 2015, atât persoane care au reușit să ocupe funcțiile pentru care au concurat, cât și perdanti arată că *lipsa resurselor financiare* pentru a acoperi costurile de campanie constituie una dintre cele mai importante bariere pentru implicarea candidaților în politică și campanie electorală.

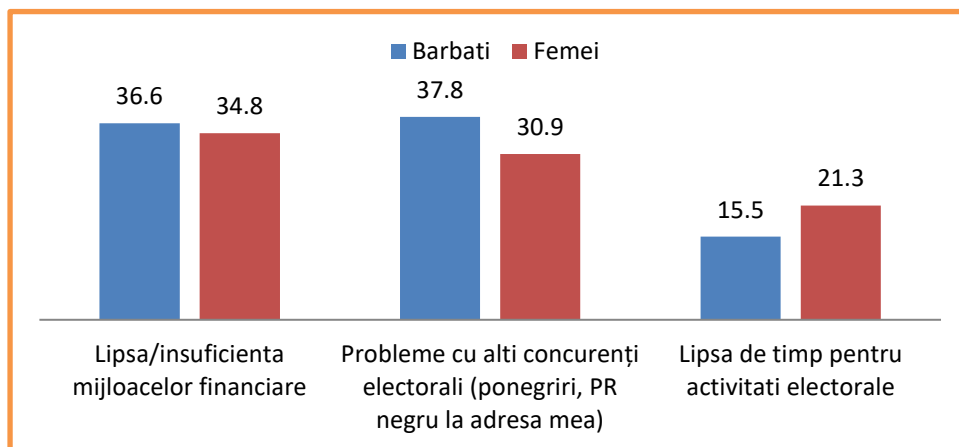


Figura 5: Cele mai importante trei dificultăți din campania electorală  
Sursa: Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

<sup>1</sup> Barometrul de Gen 2016, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, 2016

**Creșterea costurilor campaniilor electorale este determinat de prevederi legislative mult prea permissive.** Spre exemplu *Legea Nr. 294 Privind partidele politice*, articolul 26, punctul (3) prevede că veniturile anuale ale unui partid politic provenite din cotizații de membru și donații nu pot depăși echivalentul a 0,3% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv. Această prevedere legislativă permite partidelor politice să acumuleze și să utilizeze tot mai multe resurse în fiecare an.

**Adițional, deciziile Comisiei Electorale Centrale din ultimele campanii electorale s-au dovedit a fi destul de generoase în raport cu concurenții electorali.** Legislația electorală<sup>2</sup> specifică faptul că în perioada electorală, plafonul de cheltuieli și venituri va fi stabilit de către CEC luând ca bază de calcul un coeficient înmulțit cu numărul de alegători din circumscripția electorală în care au loc alegerile. Plafonul maxim de cheltuieli a concurenților electorali a variat de la 55 mln. Lei, în cazul alegerilor parlamentare din 2014, la aproximativ 65 mln. lei, în cazul alegerilor prezidențiale din 2016. Estimările Promo-LEX<sup>3</sup> pentru electorala din 2016 arată că plafonul stabilit de CEC este destul de semnificativ prin faptul că, ponderea cea mai mare a cheltuielilor electorale raportate la plafonul maxim stabilit de CEC a fost de 36, 86% în cazul candidatului Marian Lupu. Majoritatea concurenților atingând un nivel mult mai mic de cheltuieli declarate în raport cu plafonul maxim.

**Existența unui plafon înalt, care este în permanentă creștere, viciază procesul electoral.** În acest sens, considerăm că decizia cu privire la plafonul maxim trebuie: (i) stabilită exact prin lege, deci scoasă din atribuțiile CEC, (ii) să stabilească în mod premeditat un plafon mult mai mic a cheltuielilor maxime. Ținem să menționăm că în avizul său, Comisia de la Veneția stipulează că plafonul maxim pentru donații (vezi punctul 3) este unul mult prea mare<sup>4</sup>.

**Reforma din anul 2015 nu a coborât suficient de mult plafoanele de donații.** Astfel, persoanele fizice<sup>5</sup> pot face donații care nu depășesc 200 de salarii medii pe economie în anul respectiv, iar persoanele juridice pot face donații care nu depășesc 400 de salarii medii pe economie. Existența plafoanelor excesiv de mari nu va contribui la reducerea dependenței financiare a concurenților electorali față de anumite interese economice. Aceste plafoane denaturează esența reformei finanțării partidelor politice și a concurenților electorali prin descurajarea acestora de a recurge la donații mici și colectarea adecvată a cotizațiilor de membru de partid.

---

<sup>2</sup> *Codul Electoral, articolul 38*, punctul d) plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond Electoral” al concurentului electoral se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, luând ca bază de calcul un coeficient înmulțit cu numărul de alegători din circumscripția electorală în care au loc alegerile.

<sup>3</sup> Vezi raportul de monitorizare pag. 48

[https://promolex.md/wp-content/uploads/2017/01/raport-electoral-final\\_RO\\_2016.pdf](https://promolex.md/wp-content/uploads/2017/01/raport-electoral-final_RO_2016.pdf)

<sup>4</sup> ...that imposing an annual ceiling on the total of all permissible donations and membership fees received by a political party appears to be overly broad and should be reconsidered

[http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2013\)002-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2013)002-e)

<sup>5</sup> *Legea Nr. 294. privind partidele politice, articolul 26, punctul (4)* O persoană fizică poate face donații unui sau mai multor partide politice. Donațiile făcute de o persoană fizică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma a 200 de salarii medii lunare pe economie stabilite pe anul respectiv.

### III. SUBVENȚIILE DIN BUGETUL PUBLIC

**Legea Nr. 294 „Privind partidele politice”, articolul 27 „Finanțarea partidelor politice din bugetul de stat” specifică faptul că** partidele politice au dreptul să primească anual finanțare de la bugetul de stat prin intermediul Comisiei Electorale Centrale, în baza unui regulament aprobat de aceasta. Cuantumul alocațiilor pentru acest scop se aprobă în legea bugetară anuală, cota procentuală constituind nu mai mult de 0,2% din veniturile bugetului de stat, cu excepția veniturilor cu destinație specială prevăzute de legislație și se distribuie după cum urmează: a) 50% – partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile parlamentare; b) 50% – partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile locale generale.

**Recentele modificări ale Codului Electoral<sup>6</sup> propun ca** (2<sup>2</sup>) Partidele politice care vor respecta cota de cel puțin 40% de candidate femei înaintate în circumscripțiile uninominale, vor beneficia de o majorare a suportului bugetar de cel puțin 10% din suma alocată pentru anul bugetar respectivului partid și de un coeficient de multiplicare pentru fiecare candidat femeie aleasă în circumscripția uninominală conform legislației privind partidele politice și procedurii stabilite de Comisia Electorală Centrală.

**Resursele publice trebuie să urmeze scopuri de interes public.** Chiar dacă finanțarea din bugetul de stat primordial trebuie să reducă finanțarea partidelor din fonduri private (fapt care încă nu se întâmplă) acest instrument poate fi utilizat eficient și pentru a promova scopuri nu mai puțin importante, cum ar fi: (i) promovarea participării femeilor în politică și procesul electoral și (ii) participarea și încurajarea implicării tinerilor în politică și procesul electoral. Ținem să menționăm că, prevederi similare au fost propuse de către CEC încă în anul 2013/2014, iar în avizul<sup>7</sup> său din 2013 Comisia de la Veneția a salutat acest fapt.

---

<sup>6</sup> Aprobat pe 20 iulie 2017, în vigoare 21 iulie 2017

<sup>7</sup> It is particularly commendable that the draft Amendments create financial incentives (not mandatory requirements or sanctions) for parties who promote women's participation within their ranks. As stated in par 191 of the Guidelines such incentives may not be considered discriminatory in light of the requirement for special measures defined by CEDAW (Article 4) and as articulated in Council of Europe Recommendation (2003)310 on balanced participation of women and men in political and public decision making. This good practice has been introduced in other states of the pan-European space, such as, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Ireland, Georgia, Romania, amongst others. In addition to funding political parties financially, special programmes or strategies could also be a way to support welcome efforts to increase the opportunities of a lesser represented gender, or ethnic or other minorities. [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2013\)002-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2013)002-e)

## IV. ABORDAREA PE CHELTUIELI

**Cheltuielile pentru campaniile electorale sunt diferite pentru femeile și bărbații candidați.** Astfel, 15,8% din femeile candidate au afirmat că în propria campanie electorală din 2015 nu au fost operate cheltuieli financiare, comparativ cu 11,7% bărbați<sup>8</sup>. Majoritatea candidaților (62% femei și 68% bărbați) nu cunosc volumul cheltuielilor realizate. Judecând după răspunsurile celorlalți respondenți, cheltuielile efectuate pentru campania electorală de către o femeie candidată sunt cu mult mai mici decât ale unui bărbat candidat. Per total, în campania electorală pentru o femeie candidată au fost operate cheltuieli de 2,5 mai mici (2,3 mii lei față de 5,4 mii lei pentru un bărbat).

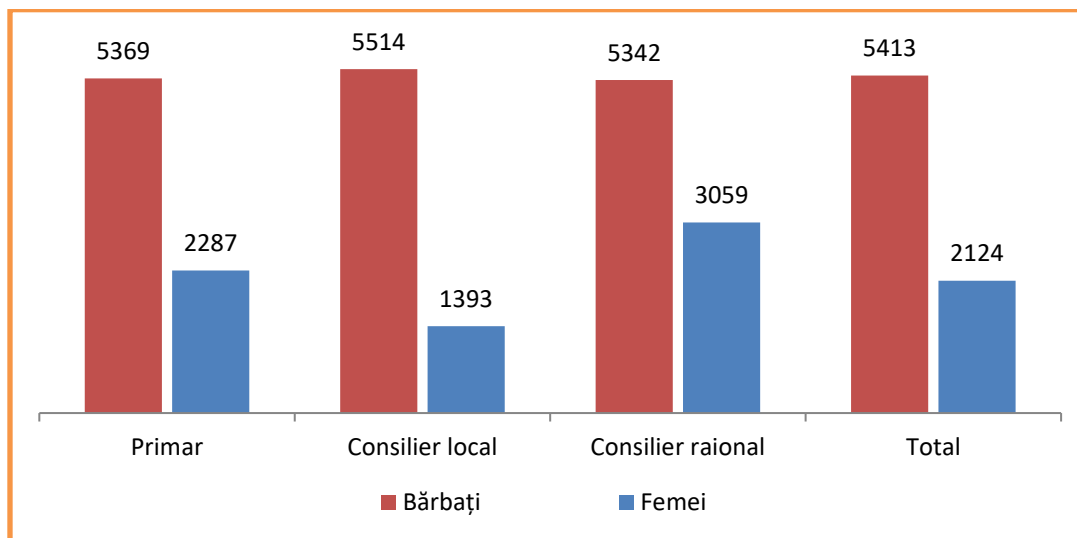


Figura 6: Cheltuielile campaniei electorale după gen și funcție (valoare medie per candidat)  
Sursa: Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

**Cea mai costisitoare campanie din electorala 2015 a alegerilor locale (valoare maximă) în rândul bărbaților a costat 700 mii lei, iar în cazul femeilor - 200 mii lei.** Costul campaniei bărbaților variază foarte puțin, în funcție de poziția pentru care a concurat. Cheltuielile maxime în cazul femeilor sunt înregistrate pentru candidatele la consiliile raionale (3,1 mii lei) și cele mai mici pentru consiliile locale (1,4 mii lei). Cu toate acestea, femeile, într-o măsură mai mare, au exprimat opinii precum că cheltuielile au fost suficiente. Cel puțin, o pondere mai mică de femei decât bărbați afirmă că ar fi avut nevoie de un suport financiar mai mare.

**În timpul campaniilor electorale<sup>9</sup>, femeile candidate, sunt promovate în mass-media incomparabil mai puțin în raport cu bărbații.** Aproape fiecare al patrulea bărbat în campania electorală a participat la dezbateri televizate, iar 11,7% au beneficiat de spoturi publicitare. La ambii indicatori scorurile raportate de femei sunt de două ori mai mici, 11,7% au participat la dezbateri și 6,5% au promovat spoturi.

**Structura cheltuielilor operate în campania electorală de către bărbați și femei diferă după surse.** Marea parte a banilor cheltuiți pentru campania electorală a bărbaților provin din resursele financiare proprii ale candidatului (57,4% din totalul cheltuielilor față de 34,7% în cazul femeilor). Femeile, la rândul lor, s-au bazat într-o măsură mai mare pe suportul financiar din bugetul formațiunilor politice care le-au înaintat (56,8% comparativ cu 32,3% în cazul bărbaților). Cu toate acestea, cheltuielile medii operate din

<sup>8</sup> Conform estimărilor din cadrul Barometrului de Gen 2016

<sup>9</sup><http://progen.md/index.php?pag=n&opa=view&id=330&tj=publicatii&start=10&l=>



bugetul partidului pentru campania electorală a unei femei, sunt considerabil mai mici (1207 lei) față de cele operate pentru campania unui bărbat (1749 lei).

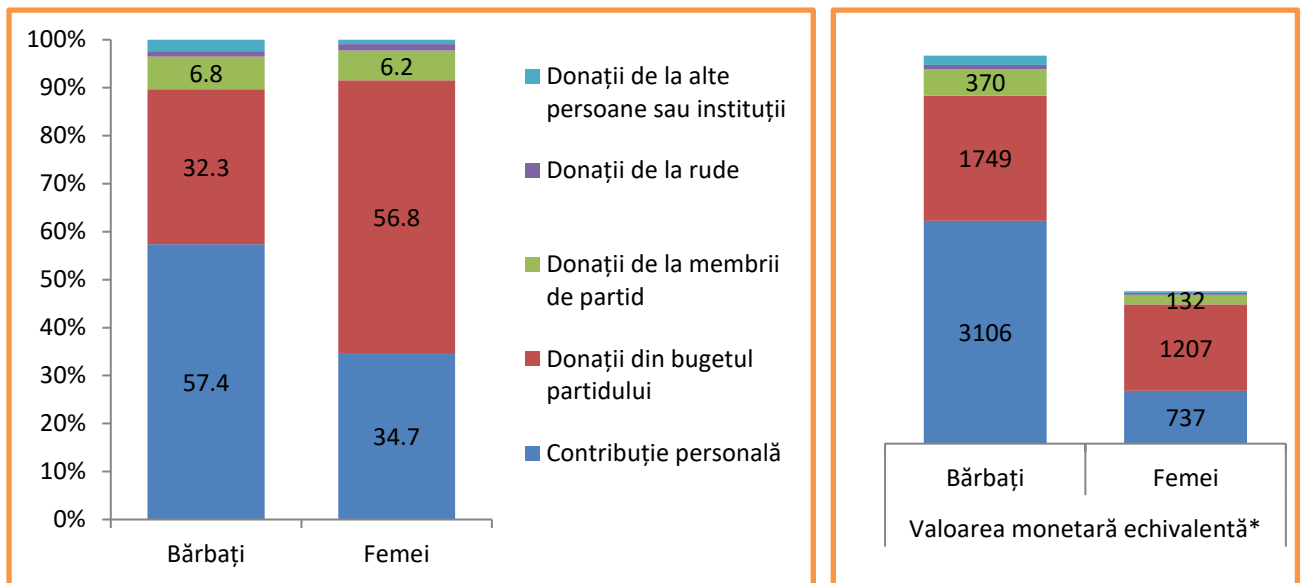


Figura 7: Structura cheltuielilor în procente (stânga) și valoare absolută în lei (dreapta)  
Sursa: Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

## PROPUNERI

Prevederea legală	Propunerea
<b>(1) Codul Electoral, articolul 38, punctul d)</b> plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond Electoral” al concurentului electoral se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, luând ca bază de calcul un coeficient înmulțit cu numărul de alegători din circumscripția electorală în care au loc alegerile.	plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond Electoral” al concurentului electoral este echivalentul a <b>0,01%</b> din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv.
<b>(2) Legea Nr. 294 Privind partidele politice, articolul 26, punctul (3)</b> veniturile anuale ale unui partid politic provenite din cotizații de membru și donații nu pot depăși echivalentul a <b>0,3%</b> din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv.	veniturile anuale ale unui partid politic provenite din cotizații de membru și donații nu pot depăși echivalentul a <b>0,01%</b> din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv.
<b>(3.1) Legea Nr. 294 Privind partidele politice, articolul 26, punctul (4)</b> O persoană fizică poate face donații unui sau mai multor partide politice. Donațiile făcute de o persoană fizică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma a 200 de salarii medii lunare pe economie stabilite pe anul respectiv. Dacă persoana fizică este membru de partid, în suma-limită menționată se include și suma cotizațiilor de membru de partid plătite de aceasta într-un an, cotizația și donația fiind reflectate separat în contabilitatea partidului politic și în rapoartele privind gestiunea financiară a acestuia.	O persoană fizică poate face donații unui sau mai multor partide politice. Donațiile făcute de o persoană fizică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma de <b>4</b> salarii medii lunare pe economie stabilite pe anul respectiv. Dacă persoana fizică este membru de partid, în suma-limită menționată se include și suma cotizațiilor de membru de partid plătite de aceasta într-un an, cotizația și donația fiind reflectate separat în contabilitatea partidului politic și în rapoartele privind gestiunea financiară a acestuia.
<b>(3.2) Legea Nr. 294 Privind partidele politice, articolul 26, punctul (5)</b> Donațiile făcute de o persoană juridică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma a 400 de salarii medii lunare pe economie stabilite pe anul respectiv. Persoana juridică care face o donație în bani unui partid politic trebuie să prezinte decizia organelor sale abilitate privind efectuarea donației, să înregistreze donația și să o reflecte în rapoartele sale contabile, de asemenea să informeze pe acționarii sau membrii săi despre operațiunile efectuate.	Donațiile făcute de o persoană juridică unui sau mai multor partide politice într-un an bugetar nu pot depăși suma de <b>8</b> salarii medii lunare pe economie stabilite pe anul respectiv. Persoana juridică care face o donație în bani unui partid politic trebuie să prezinte decizia organelor sale abilitate privind efectuarea donației, să înregistreze donația și să o reflecte în rapoartele sale contabile, de asemenea să informeze pe acționarii sau membrii săi despre operațiunile efectuate.
<b>(5) Legea Nr. 294 Privind partidele politice, articolul 27. Finanțarea partidelor politice din bugetul de stat, punctul (1)</b> Partidele politice au dreptul să primească anual finanțare de la bugetul de stat prin intermediul Comisiei Electorale Centrale, în baza unui regulament aprobat de aceasta. Cuantumul alocațiilor pentru acest scop se aprobă în legea bugetară anuală, cota procentuală constituind nu mai mult de <b>0,2%</b> din veniturile bugetului de stat, cu excepția veniturilor cu destinație specială prevăzute de legislație, și se distribuie după cum urmează: a) <b>50%</b> – partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în	Partidele politice au dreptul să primească anual finanțare de la bugetul de stat prin intermediul Comisiei Electorale Centrale, în baza unui regulament aprobat de aceasta. Cuantumul alocațiilor pentru acest scop se aprobă în legea bugetară anuală, cota procentuală constituind nu mai mult de <b>0,1%</b> din veniturile bugetului de stat, cu excepția veniturilor cu destinație specială prevăzute de legislație, și se distribuie după cum urmează: a) <b>35%</b> – partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile parlamentare; b) <b>35%</b> – partidelor

<p>alegerile parlamentare; b) <b>50%</b> – partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile locale generale.</p>	<p>politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile locale generale; c) <b>10%</b> - partidelor politice proporțional cu femeile alese efectiv în cadrul alegerilor parlamentare; d) <b>10%</b> - partidelor politice proporțional cu femeile alese efectiv în cadrul alegerilor locale; e) <b>5%</b> - partidelor politice proporțional cu tinerii aleși efectiv în cadrul alegerilor parlamentare; f) <b>5%</b> - partidelor politice proporțional cu tinerii aleși efectiv în cadrul alegerilor locale.</p>
<p><b>(6) Legea Nr. 294 Privind partidele politice, articolul 28 Utilizarea alocațiilor de la bugetul de stat, punctul (1)</b> Prin decizia organelor de conducere ale partidelor politice, alocațiile de la bugetul de stat vor fi utilizate pentru următoarele destinații:</p> <p>a) cheltuieli pentru întreținerea și/sau locațiunea sediilor;</p> <p>b) cheltuieli de personal;</p> <p>c) cheltuieli pentru presă și materialul promoțional;</p> <p>d) cheltuieli de deplasare în țară și în străinătate;</p> <p>e) cheltuieli pentru telecomunicații;</p> <p>f) cheltuieli pentru primirea delegațiilor din străinătate;</p> <p>g) plata cotizațiilor de membru al organizațiilor internaționale din care partidul respectiv face parte;</p> <p>h) investiții în bunuri mobile și imobile necesare activității partidului respectiv;</p> <p>i) cheltuieli de birotică;</p> <p>j) cheltuieli de audit (extern/obligatoriu);</p> <p>k) cheltuieli pentru organizarea de întruniri, manifestații publice, seminare și alte cursuri de instruire pentru membrii de partid, desfășurate pe teritoriul țării.</p>	<p>(..) <b>20%</b> din valoarea alocațiilor anuale de la bugetul de stat vor fi utilizate în scopul promovării și încurajării participării femeilor în procesul politic și electoral iar <b>10%</b> din valoarea alocațiilor primite să fie utilizate pentru promovarea și încurajarea tinerilor în procesul politic și electoral.</p> <p>(..) Partidele în care activează organizații ale femeilor și ale tinerilor vor delega responsabilitatea de gestionare a fondurilor respective acestora .</p> <p>(3) Alocațiile de la bugetul de stat, utilizate pentru alte destinații decât cele prevăzute la alin. (1) și (...), se restituie bugetului de stat în baza unei hotărâri a Curții de Conturi, în mărimea utilizată contrar destinației.</p> <p>(4) Primirea și utilizarea alocațiilor de la bugetul de stat, <b>inclusiv modul de utilizare a alocațiilor pentru încurajarea și promovarea femeilor și tinerilor</b>, se reflectă în mod distinct în evidența contabilă a partidelor politice.</p>

## DESPRE CENTRUL “PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE”

Creat în anul 1998, **Centrul “Parteneriat pentru Dezvoltare” (CPD)** este o instituție obștească, care își propune să contribuie la promovarea unui discurs integrator cu privire la problematica genurilor umane, statutul femeii și egalitatea de șanse pentru femei și bărbați. CPD se afirmă în calitate de structură neguvernamentală, care pledează pentru implementarea conceptului egalității de gen în toate domeniile vieții, promovarea politicilor publice în domeniu, abordarea problemelor ce țin de rolul femeii în societate și abilitarea acesteia, eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei, fiind concomitent și un centru de documentare, informare și instruire pentru ONG-urile de profil și grupurile de inițiativă.

**Scop.** Dezvoltarea și consolidarea resurselor și mecanismelor de abilitare echitabilă a femeilor și bărbaților în vederea promovării egalității de gen în Republica Moldova prin susținerea unui demers coerent de influențare a politicilor.

**Misiune.** CPD promovează valorile egalității de gen, ca parte componentă a unei societăți deschise, în scopul consolidării unui parteneriat autentic de gen.

**Viziune.** CPD pledează pentru edificarea unei comunități cu perspective și oportunități egale pentru membrii/ele săi/sale, a unei societăți în care femeile și bărbații sunt cetățeni cu drepturi depline, capabili să soluționeze problemele în comun, să beneficieze în mod egal de noile oportunități și să se angajeze plenar în activități politice, economice și sociale.

### **ADRESA NOASTRĂ:**

Centrul "Parteneriat pentru Dezvoltare"  
str. Armenească, 13  
Chișinău, MD-2012, Republica Moldova  
Tel.: +(373 22) 23-70-89; 20-71-58;  
Tel./Fax: +(373 22) 20-71-57  
[www.progen.md](http://www.progen.md),  
e-mail: [cpd@progen.md](mailto:cpd@progen.md)

## DESPRE CONSILIUL NAȚIONAL AL TINERETULUI DIN MOLDOVA

**Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM)** este structura asociativă a 60 de organizații de tineret, ce promovează drepturile tinerilor și reprezintă interesele acestora în procesul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de tineret, servește drept platformă națională unică a sectorului asociativ de tineret. Este fondat la 18 februarie 1999 și activează în baza principiilor de organizare: solidaritate, autonomie organizațională, transparență, eligibilitatea organelor de conducere, profesionalism, etc.

CNTM promovează, împuternicește, încurajează, implică, reprezintă și susține interesele tinerilor, contribuind la dezvoltarea structurilor asociative de tineret, prin desfășurarea diferitor programe. Având mai multe direcții de activitate, CNTM dorește să mărească numărul tinerilor în structurile de conducere, să-i implice în procesul de luare a deciziilor, să le formeze spiritul civic, promovând voluntariatul.

**Misiune.** Consiliul Național al Tineretului din Moldova promovează interesele tinerilor din Moldova, contribuie la dezvoltarea structurilor asociative de tineret prin desfășurarea programelor și activităților de instruire, informare, lobby și consultare.

**Viziune.** CNTM este organizația care întrunește interesele tinerilor din Moldova și servește drept platformă națională unică a sectorului asociativ de tineret.

### **ADRESA NOASTRĂ:**

Consiliul Național al Tineretului din Moldova  
str. Petru Rareș 18  
Chișinău, MD-2005, Republica Moldova  
Tel. +373 22 23 51, 75 +373 22 23 08 88,  
[www.cntm.md](http://www.cntm.md), [cntm.corespondenta@gmail.com](mailto:cntm.corespondenta@gmail.com)